Suomen Kauppakeskusyhdistys

HE 245/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Mikko Östring
Johtaja, toimitilat, RAKLI | Toiminnanjohtaja, Suomen kauppakeskusyhdistys

Eduskunnan Talousvaliokunta
Asiantuntijakuuleminen | 15.1.2021

Suomen Kauppakeskusyhdistys

Yleisiä kommentteja

- Toimenpiteet koronaviruksen leviämisen estämiseksi ovat välttämättömiä
- Turvallisuuden lisäksi on keskeistä taata myös **yhteiskunnan ja sen palveluiden toimivuus**
  - Liian tiukat kokoontumisrajoitukset vaarantavat sekä palvelut että työllisyyden
- Elinkeinoelämään kohdistuvien rajoitustoimien tulee olla **vähimmän haitan periaatteen mukaisia** ja **tarkkarajaisia**
- Kaikkien suomalaisten yhteinen pyrkimys on, että selviämme tautitilanteesta yhdessä sekä terveinä että taloudellisesti toimintakykyisinä!

Suomen Kauppakeskusyhdistys

Kauppakeskusten erityispiirteet huomioitava

- Viimeisen vuosikymmenen aikana **kauppakeskusten tärkeys kansalaisten arjessa** niin yksityisten kuin julkistenkin palveluiden tarjoajina sekä liikenteen solmukohtina on **kasvanut merkittävästi**
  - mm. päivittäistavarat, apteekit, terveyspalvelut, posti sekä muut logistiikan noutopisteet
- Kauppakeskukset ovat yrityksille **pitkäaikaisia toimitilakumppaneita** ja siten **yrityselämän ja työllistämisen mahdollistajia**
- Kauppakeskuksissa olevien **liikkeiden toimialakohtaiset erot ovat suuria**
  - Mahdolliset laajat tilojen sulkemista koskevat rajoitukset kohdistuvat täysin eriarvioisesti erilaisiin elinkeinonharjoittajiin
  - Olisi kohtuutonta, että pienyritykset, jotka ovat vaikeuksissa jo nyt, menettäisivät mahdollisuuden elinkeinoonsa kollektiivisessa ratkaisussa. Vaikutukset tuntuisivat heti lomautuksina ja konkurssiaaltoina

Suomen Kauppakeskusyhdistys

Turvallisuusjohtaminen on keskeinen kauppakeskusjohtamisen osa-alue

- **Turvallisuusjohtamiseen on panostettu merkittävästi**, erityisesti ammattimaisesti johdetuissa kauppakeskuksissa
- Suomalaisten kauppakeskusten **turvallisuusjohtamisen taso on kansainvälisesti korkea**
- Kauppakeskukset ovat tehneet koronapandemian aikana **hyvin paljon toimenpiteitä hygienian ja kansalaisten turvallisuuden eteen**
- Kauppakeskuksilla on pääosin olemassa asiakaslaskentaan käytettävä teknologia, jonka avulla pystytään tarkastelemaan asiakaskuormia

Suomen Kauppakeskusyhdistys

Kauppakeskukset ovat tehneet todella paljon toimenpiteitä asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi

- Käsidesit asiakkaiden saatavilla
- Maskisuositus tai jopa –pakko
- Ylläpidon prosessien täsmentäminen ja tehostaminen (mm. liukuportaat, saniteettitilat ja hissien painikkeet)
- Turvaväleistä huolehtiminen, mm. jonotustilanteet, liukuportaat, hissit, sisäänkäynnit, turvavälien merkitseminen
- Kassojen maksupäätteiden ja henkilökunnan suojaaminen
- Ohjeistukset ja viestintä kaikissa kanavissa
  - Opasteet (diginäytöt, tarrat), ääniviestit ja muut tiedotteet asiakkaille
- Useissa myymälöissä on riskiryhmille varattu oma asiointiaikansa ja myymälät ovat laajentaneet aukioloaikojaan
- Asiakaspaikkojen vähentäminen ja asiakasmäärien rajoittaminen liikkeissä pinta-alaperusteisesti
- Valmius ihmisten kulkureittien ohjaamiseen
- Kansainväliset koko toiminnan kattavat COVID-19 sertifioinnit

Hyvät asiakkaat!
Toimitaan yhdessä vastuullisesti, kiitos!
SELLO

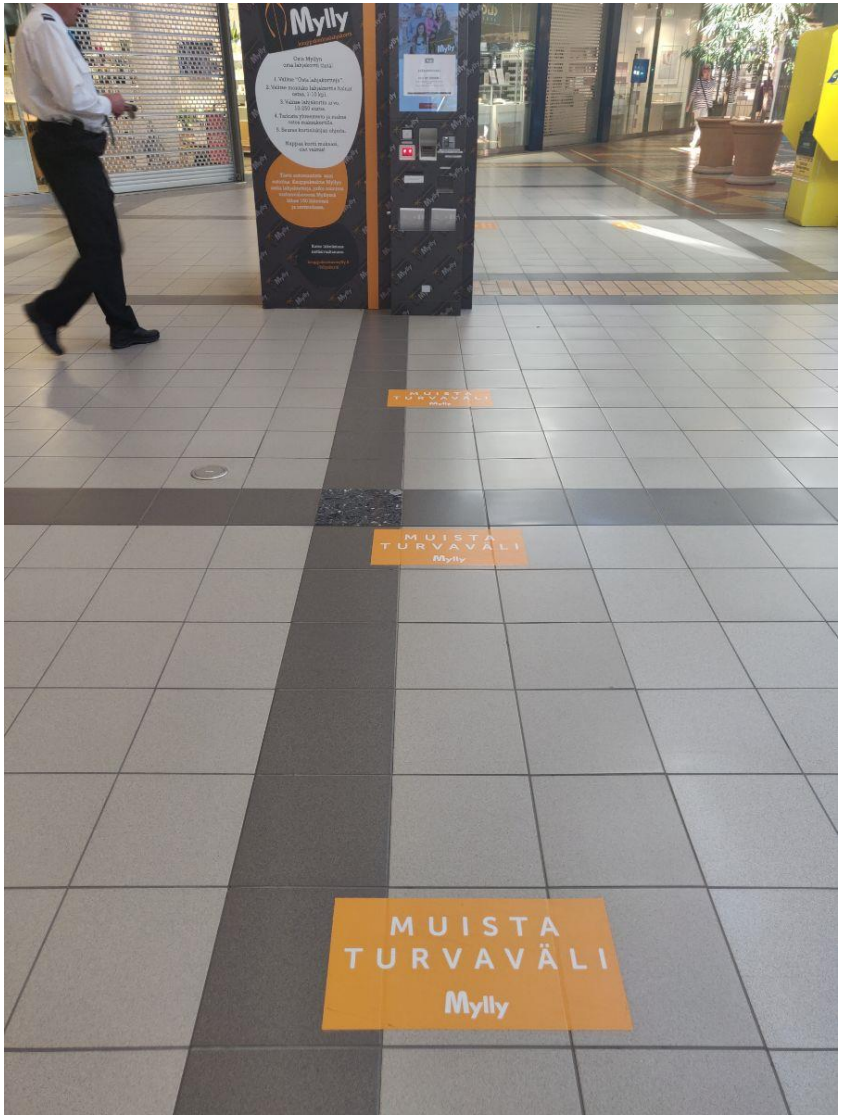
Mylly
MUISTA TURVAVÄLI
Mylly
MUISTA TURVAVÄLI
Mylly

DISPOSABLE FACE MASK

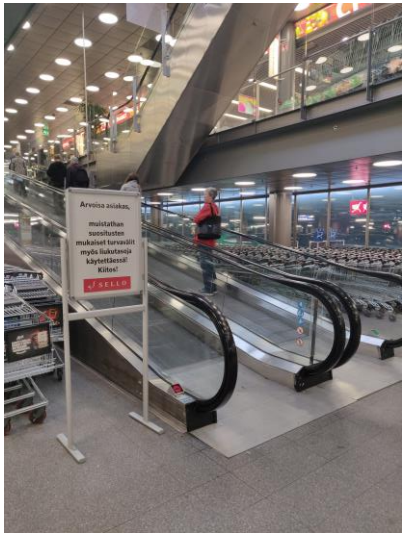
Arvoisa asiakas,
muistathan suositusten mukaiset turvavälit myös liukuportaita käytettäessä! Kiitos!
SELLO

Suomen Kauppakeskusyhdistys

Kommentit hallituksen esitykseen tartuntatautilain muuttamiseen ja väliaikaiseen muuttamiseen

(HE 245/2020 vp)

Suomen Kauppakeskusyhdistys

58 c §
Toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

- Perusteluissa todettu, että elinkeinonharjoittajien tulisi voida edellyttää asiakkailta toimintaohjeiden noudattamista, ja tarvittaessa puuttua asiakkaiden epäasialliseen käytökseen. Perustelut jättävät kuitenkin epäselväksi, **mitä toimijoilta lakiehdotuksen nojalla edellytetään, minkälainen puuttuminen on käytännössä mahdollista ja minkä säädösten perusteella**.
- **Käsien puhdistamismahdollisuuden tulee täyttyä sillä, että asiakkaille tarjotaan käsidesiä, ellei soveltuvaa käsien pesupistettä ennestään löydy**
  - Kaikilla elinkeinonharjoittajilla ei ole mahdollisuutta varsinaisen käsien pesumahdollisuuden järjestämiseen, eikä sen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia voida pitää kohtuullisina.
- **Laissa tulee huomioida kauppakeskuksissa jo toteutetut toimenpiteet**
  - Kauppakeskukset ovatkin tehneet hyvin paljon toimenpiteitä hygienian ja turvallisuuden eteen. Mahdollisissa yksittäisissä tautitapauksissa liike on nopeasti eriytetty, siivottu ja desinfioitu, jolloin tapaus on jäänyt yksittäiseksi eikä ole päässyt eskaloitumaan

Suomen Kauppakeskusyhdistys

58 d §
Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

- **Lähtökohtana oltava, että asiakkaat huolehtivat säännöksen noudattamisesta itse**. Kauppakeskukset ovat ohjeistaneet ja viestineet asiakkailleen lähikontaktien välttämisestä monin eri kanavin ja tavoin.
- Esitys voimaantullessaan antaisi paljon valtaa yksittäiselle viranomaiselle ja/tai aluehallintovirastolle. **Kuntien erilaiset tulkinnat ja vaatimukset asettavat elinkeinonharjoittajat eriarvoiseen asemaan, eikä toimijoiden tasapuolinen kohtelu sijaintipaikkakunnasta riippumatta välttämättä toteudu**.
- Viranomaisille annettu laaja harkintavalta pohjautuu perustelujen mukaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tuottamaan tietoon ja ohjeistuksin. **Päätökset on perusteltava alueen tarpeilla, ja niissä on kuvattava kattava kokonaisarviointi epidemiologisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista**.

Suomen Kauppakeskusyhdistys

58 g §
Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

- Uudessa lakiesityksessä on **paremmin huomioitu elinkeinonharjoittamisen oikeus** kohdistamalla sulkemistoimet kauppakeskuksissa lähinnä leikkipaikoihin ja yleisiin oleskelutiloihin. Näin voidaan rajoittaa oleskelua kauppakeskusten yleisölle avoimissa oleskeluun ja ajanviettoon tarkoitetuissa tiloissa. Lisäksi esitystä on selkeytetty rajaamalla pois toimintoja, joihin sulkeminen voi kohdistua.
- Jos jatkossa harkittaisiin elinkeinonharjoittamiseen tarkoitettujen tilojen sulkemista viranomaisen päätöksellä, täytyy mahdolliset kustannukset kompensoida tilassa toimiville elinkeinojenharjoittajille.
  - Kauppakeskuksissa olevien liikkeiden toimialakohtaiset erot ovat suuria ja ihmismassat kerääntyvät hyvin epätasaisesti eri liikkeiden välillä. Lisäksi kauppakeskukset kokoavat laajasti yhteiskunnan huoltovarmuuden kannalta kriittisiä toimialoja, joiden häiriötön toiminta on turvattava kaikissa olosuhteissa. (mm. päivittäistavarakauppa, rautakauppa (rakentamisen), posti- ja pakettipalvelut, apteekki, matkalippu- ja rahaliikennepalvelut, erikoiskauppa jne. Ostoskeskukset sijaitsevat usein myös liikenteen solmukohdissa, mikä tarkoittaisi merkittäviä rajoituksia julkisella liikkumiseen.

Suomen Kauppakeskusyhdistys

58 h §
Suunnitelma toimenpiteistä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

- Suomen Kauppakeskusyhdistys ja RAKLI kannattavat elinkeinonharjoittajan omaa suunnitelmaa tilanteessa, jossa viranomainen rajoittaa asiakasmäärää, vaatii asiakaspaikka- ja tilajärjestelyjä enintään 1 kuukaudeksi kerrallaan (58 d §). Samoin yhdistykset kannattavat pienten toimijoiden vapauttamista suunnitelman laatimisvelvollisuudesta.
- Kunnan tartuntataudeista vastaava toimielin ja aluehallintovirasto valvovat alueillaan vain sitä, että suunnitelma on olemassa, ei sen toteutustapaa. Esityksen mukaan tartuntatautiviranomainen valvoisi toteutusta, mistä saattaa aiheutua tulkintaongelmia, sillä yleensä tiloja valvovat elintarvikeviranomaiset. **Yhteistyö valvonnassa eri viranomaisten välillä onkin välttämätöntä**, samoin kuin toimijoiden ensisijainen ohjaus sanktioiden ollessa viimesijaisia ja selkeisiin laiminlyönteihin liittyviä.
- Lähtökohtaisesti yritykset suunnittelevat oman toimintatapansa tapauskohtaisesti ja alueen sairastavuustilanne huomioon ottaen. Tartuntatautiviranomaisilla sen paremmin kuin muillakaan esityksessä mainituilla viranomaisilla ei välttämättä ole resursseja kirjallisten suunnitelmien valvontaan.

Suomen Kauppakeskusyhdistys

Vastuullinen kauppakeskusliiketoiminta
mahdollistaa turvallisen elinkeinotoiminnan ja palvelut
myös koronapandemian kaltaisessa poikkeustilanteessa.

Kauppakeskusyhdistys kokoaa toimialan
ja tarjoaa apuaan säädöksiin liittyvässä vuoropuhelussa
kauppakeskusalan toimijoiden kanssa!